

Laptulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ.
 Felsőbb szerkesztő:
 R. SZÉGH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákar könyv- és papírháza
 kedése Csikseredán, 1933. M.
 a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Let 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:
 Egész évre Let 180.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak.
 Kéziratok nem adának vissza.
 Nyilvántartási közlemények díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

Krisztus keresztje alatt. 4. Keljetek fel, menjünk!

Amikor már Krisztus égből megerősítést nyert s az alvó apostolaiiban semmi vigaszt nem talált, felköltötte: Keljetek fel, ne aludjatok, menjünk, mert mindjárt közelit, aki engem elárul. Ha más hasznukat nem lehet venni, legalább legyenek tanúi az ő elárultatásának. Mert mindjárt jött Judás s a világ legnagyobb gaszágát elkövette: a szeretet legszébb jelével, a baráti csókkal adta át Jézust ellenségeinek.

As életküzdelmében a hitsorsosainkat is gyakran kell azzal ébresztgetni: keljetek fel, mert már eljött a döntő óránk: Menjünk az ellenség elé, hadd ütközzünk meg. Létről vagy nem létről van szó. Rátok úgy sem számítunk, mert mindig alamusziak, gyávák, megalkuvók voltatok, hadd legyetek tanuink, hogy gyáván nem halunk meg, becsúszással vesszük fel a harcot, az élet halál küzdelmet a legszentebb elveinkért, legnemesebb eszméinkért. Aki még ekkor se vész magának fáradságot, hogy felkeljen, az teljesen lemarad. Keljetek fel s menjünk, mert az élet folyik, halad, nekünk vele lépést kell tartanunk.

Béke lesz...

A múlt héten tavassal hullámokat vetett a világpolitikában a béke vágy. A téli álomból ébredő természettel együtt hibóba esőköt a jóakaratu emberek igyekesete. Gondoltak nagyot és elidultak missziós körutra. A béke érdekében.

Valóban olyan rakoncátlan es az egész helyzet. Mindenki békéről beszél. El van telve a földete a nyugalom, a szeretet, a munkavágy lelkiudhatatlan érzésével. És mégis. Jsholban ölik egymást. Európában fegyverkezés, kardot csörtetnek. Szeret a világ rohanásig tellett es atmoszféra. A békét áhító lelkek akármelyik percen bele cséppenhetnek ismét a katasztrófába.

Nem mai keletű megállapítás. Amikor sokat beszélnek a békéről, ott közel veszedelmeknek kell léteznie. Amikor mindenki a világon békét hirdet a másik bőrére, amikor főtétekenyességből összekonferenciázzák a világegyetemet, hiánynak a krisztusi megbocsátás, a nagybőjtű magabizallsás es illetékes körök lelki világából, ott nem lehet nyugodtan párnára hajtani a felet.

MacDonald angol miniszterelnöknek is nyilván sok ármatlan éjszakát okozott es a megbillent egyensúly. És elindult. Előbb Grinthe, a körülmert leserelési tavassí játékokra. Onnan átváltott Balbo légügyi miniszter különfogatu repülőjére es lement látogatóba a Mussolini Olaszországába.

A technika legújabb csodái egy egész nézet keresztüli ontották es étheren keresztüli a béke szöveget. Mindenfelé. A világ pedig szivta magába, mint az első márciusi nap sugarakat. As üzenetek csattogtak a levegőben, mint egy katalánumi ütőset lelkel. B rogtottak a szerencsétlen polgár vacsorájához, es otthonába. Valósággal háborura keltek a hitetlen ember megrögzöttségével. Ráerőltették a béke gondolatát. Igyekeztek meggyőzni, hogy új ideje kezdődik a kiengesztelődésnek a békes együttműködésnek.

Tudja a jó Isten mi lesz. Olyan nehéz elképzelni azt, hogy akár MacDonald, akárki csupán a jóakarattól veszérelve meg tudja oldani, le tudja szerelni a fencia-német kérdéseket nagy ellentételt. Azokat, amelyek ösdidőktől fogva indító okai es európai bonyodalmaiknak, amelyből született a világháboru a maga szörnyű borzalmival, véráldozatával, amelyből lett es az egész cifra világ.

Ebből békességet csinálni emberfeletti vállalkozás. MacDonald Angliát kivéselhette a gazdasági válság nehézségből. As sikerülhetett. De amlhes most fogott az egyenlő a lehetetlennel.

Nem kell mindenes jónak lenni. A történelem visszapillantása szükséges, hogy tudásos reményeket ne tépáljunk, harag hiedelmekbe ne rögessünk magunkat. Asután egy röpke pillantás a hadügyi költségvetésekbe, as ugynevezett gyűző orszákok elszakított elszakodottságára es késsen van a jövő békéjéről alkotható kép.

Húson bár MacDonaldnak sikerülne végre tiszteletostendó után nyílna úni a béke művét. Mert ami

eddig volt as igazán nem nevezhető annak. Ha nem is szólnak a fegyverek de létezik minden öldökli háborunál külön pusztítás es pusztulás a lelkekben, es élet egész menetében. Tisztelet éve nincs nyugalom. Nincs xiencia, munka, életlehetőség. Lassan senkinek. Sem többségnek sem kisebbségnek. Egyformán tönkretett a béke. A mai béke, amely évtizedes válságokba, lassu sorvadása es összeomlásába vezetett valamennyiünket.

Akiben lelkiismeret van es megdöbben a béke pusztításán. As angol miniszterelnököt is az élő lelkiismeret saava csalta ki hasulról, amely meglátta, hogy a béke mai újain elkerülhetetlen a legsörnyűbb vég. Közénk jött, hogy segítsen. Egéssen töltünk függ, hogy hallgatunk-e az elindított béke szövegekre vagy rohanunk tovább népek es nemzetek együttesen as öngyilkosságra.

Konferencia beszédek.

Március hó 25-én városunkba érkezett a román főgimnáziumi ifjuság lelkigyakorlatának vezetője dr. Barash Bela theologiai tanár, a kiváló szociológus. Több óráról megnyilvánuló óhajnak engedve, es alkalomból egy hetes át naponként este 9 órakor a főgimnázium kapujánál konferencia-beszédeket is tart férfiak részére.

Aki az idők lidőren tarja a keszt, as tiszta lánya a történesek irányát: miközben egy mindenre elszánt, eszélsőséges tábor verbe es hamuba akarja borítani as emberi civilizációt, addig nagy lendülettel pontakozik ki egy másik tábornak mind hatalmasabb serege, amely pozitív kereszténység kéteserésen alapján állva, egyrest meg akarja menteni a porba zudulástól es emberiség nagy értékeit, másrészt új: jobb, nemesebb, igazabb emóertípust akar kialakítani.

Aki bele akar állni a diadalmas kereszténységnek ebbe a friss, tavassal áramába, as jöjjön el ezekre a konferencia-beszédekre. Es nem muld kincsét, gadságságot vibet onnan magával, mely nemcsak egyenlőleg ad enyhülést es megnyugvást, hanem bizalmat, reményt, uodog békét fog kisugározni környezetére is. A beszédek kezdete március hó 26-án, vasárnap este 9 órakor, vége aprilis 1-én, szombaton este.

Csiksereda város tanácsüléséből.

Csiksereda város tanácsa fojó év március 22 én Faroga Viktor polgármester előkötete mellett tartotta az 1933—34 évi költségvetést megállapító kögyűlést.

Csiksereda város 1933—34 évi költségvetése a mult ostendóval szemben mintegy 2 millió lejes redukcíot mutat. A város rendes jövedelmei 1932 évben 5.549.444 lejben voltak előirányozva, míg a folyó évi költségvetés rendes bevételei 3.771.200 lejt tesz ki.

A költségvetésben elsőnek Cristea közygyró, tanácsos szol hozzá. Átalánosságban bírálva a költségvetést, a legtárgyalagosabban hangon fejti ki, hogy ma, amikor a polgárok teherfő képeése a minimumra csökkent, akkor a költségvetés összeállításánál mindenképpen veszérelv kell legyen a legmészebbmenő takarékoság. Mindenkinek ki kell vegye a részet abból as áldozatból, amelyet a mai nehéz viszonyok megkövetelnek. Főntartja magának a jogot, hogy a költségvetés pontonkénti tárgyalásánál ilyen eslemlében észrevételeit megtegye.

Dr. Vasu képviselő, tanácsag kifogást emel a városi erdőfő előirányozott 1.585.000 lejnek, mint rendes bevételnek a beállításá ellen. Es az összeg mint három vágterületnek a jövedelmét képezi. Rendes jövedelmeként nem szerepelhet a költségvetésben, csupán as esővi vágterületből előirányozott 420 ezer lejt, míg a többi 1 millió szászener lejt kitevő összeg rendkívüli bevételeik irányozandó elő. Hosszas eszmecserre után a tanács Dr. Vasu indítványa föött úgy döntött, hogy as erdő eladásából befolyó összegeket a költségvetés rendes bevételeiként kezel.

Megkösdődött esután a költségvetés tételenkénti tárgyalása. A rendes bevételnek a mult évvel szemben mint említettük 2 milliós csökkentés van, amelynek megfelelően redukálni kellett minden bevétel alapot es eszel szemben a kiadásokat.

Késő sorban a személyi kiadásokban kellett lényeges redukcíókat eszközölni. Amig a mult évi költségvetés személyi kiadásainak tétela 1.807.000 lejt tett ki, addig as idei költségvetés 922.000 lejt irányos elő. A tisztviselői fizetésekéből tehát 880 ezer lejt sporoltott be. A polgármester illetményét 76.000 lejt csökkentették, asonkívül törölték a helyettes primárnak mult évi költségvetésben szereplő 115 ezer lejt.

A kiadások egyes tételenél a takarékoság elve aszerint a két milliós költségvetési redukcíó érvényesül. A város mintegy 500 ezer lejt irányos elő as utakra,

amely összegből folytatni fogja a megkezdett kövesési munkálatokat. As állami elemi iskolának 120 ezer lejt, a felékeseti iskolának támogatására 50 ezer lejt irányos elő. A tanonclólának 20 ezer lejt támogatást vess fel 1933 június hó 1-ig. As iskola igazgatójának véleménye szerint a tanoncok létszáma annyira csökkent, hogy így valószínű as 1933—34. tanévben a tanonclóla megnyitására nem kerül sor. Így es a 20 ezer lejt csak erre a tanévre szól. Ha 1933 októberében mégis a tanonclóla megnyílna, akkor a város a hitélynyitási alaphól gondoskodik hosszjárulárról. A költségvetés előirányos 20 ezer lejt a városi óvoda céljaira es a volt interimár bizottság által egy évi időtartamra ideiglenesen megvántatott városi óvodát 1933 októberében megnyitja. Előirányoztatott 20 ezer lejt városi sporttelep létesítésének költségeire.

A városi költségvetés rendkívüli bevételeiben állítatott be as új vágóhídi alap, amely 797.000 lejt tess ki.

A városi tanács az 1933—34 évi költségvetését a legnagyobb egyetértésben tárgyalta le. As ülést a késő esti órákban zárta be Faroga polgármester.

Kolping Egylet

zászlószentelő es tagavató ünnepe felemelően bensőséges ünnepe volt városunknak. Ragyogóan tündökli napfényes es tavasz korai lehetete nagyon emelte a március hó 19-iki dicseretes megmozdulás nagyzerűségeit. Még kilenc óra sem volt, a papilak es templom előtti téren várakozók tömött sorai eleve jeleztek, hogy a város ünnepi köntöset öltött. Egymásután érkeztek meg a zászlóanyák: Dávid Alajosné, Dóczy Jánosné, Dr. Hirsch Hugóné, Holló Gáborné, Pál Ignácné es Pál Lajosné, hogy a plebánia épület tanácskozó termében összegyűlekezett fehér karzallagos koszoros lányokkal: Albert Piroksa, Bacsoni Mancika, Biró Totyó, Dóczy Margit, Farkas Emmus, Fülöp Irénke, Jakab Rózsika, Mezey Berta, Pototzy Olga es Teréz, Schmidt Irénke, Szopos Marika es Rózsika-val a templomba vonulás es az ott elhelyezkedés módozatait megtárgyalják.

Ott látjuk Főtisztelendő Tóth Kálmán esperes-plebánosunkat, az egylet világi vezetőjét Buszek Gyula főgimn. tanárt es a lelkevezetőt Főtisztelendő Pál Gyula segédlelkész tevékenykedni. S amig itt benn lázben égnek es a rook, a papilak kertjében ugyancsak boldogan izgulnak a Főtisztelendő László Ignác vallástanárr háromnapos lelkigyakorlata után a lelkifürdőben megízalt Kolping-fuk. Csakhamar egy lelkes tag sugárzó arccal hozza be a sárgaréz keresztjelével es fekete-narancssárga színű selyem anyagával tündökli zászlót. A kereszt Berkecy Árpád bádógos-mester munkáját hirdeti, míg as „Isten áldja a tisztos ipart” es „A csikseredai Kolping-Egylet” felírás selyemmel himzett betűi as Adamióza Nővérek választékos izlését dícsérik.

Hozzák ezzel csaknem egyidejűleg a jácint es tubarózsából elkészített illatos koszorut es a rud ékesítéshez szükséges virágfonatot. Gyöngéd női kezek varázsütésre, izlésesen díszítik tel a rudat es keresztet. Egnegyed 10 felé felölti a papság misernaháját es amire egykettő 10-re beharangoznak megindul páros sorokban as ünnepélyes menet. Legelől sötétszínű ruhákban a legényegylet tagjai, utánuk nyomban a koszoros lányok, élükön Bacsoni Mancika es Dóczy Margitka, akik párnán viszik a koszoros lányok által himzett legényegyleti jelmondatokat viselő selyem szallagokat: „Isten es szeretet”, „Vallásosság es erény”, „Munkásosság es szorgalom”, „Vidámság es tréta”, a többiek a felékesített zászlót viszik megilletődő hájosságal. Követik őket a zászlóanyák ugyancsak áhitatba elmertűten. E teatőli képet bezárja a papság Főtisztelendő Bálint Lajos nagyprépost teljes díszben: infulával es pásztorbóttal. A templomba való bevonulás szinte lehetetlennek látszik, mert a kioi templom rég nem látot akkora tömeget: ember-ember hátán szorog. A szentélyben való elhelyezkedés után asonnal kezdődöt veszi a zászlószentelés aktuusa. Ennek végeztével hangosan felolvassák a Kolping-jelmondatait es a zászlóanyák es szallagokkal felékesítik a zászlót. Majd kivessni a pontifikáló főpap a felavatott 12 legényegyleti tagtól as esküt, melynek neveit, mint nyílt konfessziót bátor lélekkel mondják el közösen. Ezzel a zászlótartó, Derner Gyula átveszi a felszentelt zászlót es a szentmise végéig as evangélium oldalán katonásan tessetartásban tartja szorony büszkeséggel es azzal a biztos tudattal, hogy ez a zászló ezáltal fennen fogja hirdetni, hogy a csikseredai szébb es nemesebb lektü ifjuság csak ezen jel alatt munkálhatja odatudatos komolysággal becsületes terveit es biztosabb-szebb jövőjét.

Evangéliumkor Főtisztelendő Dr. Csipak Lajos régens-tanár hatásoos szavakkal méltatta es nagyhorderejű nap jelentőségét nemcsak a Kolping-fukra, de a mai társadalom minden rétegeire néve is, amikor szeges ellentétben álló világ-nézetek örületbevitő harorakelnek egymással s a 2000 éves krisztusi erkölcs csak is ugy tartja fenn magát, ha a Kolping-fuk példáján városunk apraja-nagyja felbuzdulva arra as utra lép, melyet Megváltónk taposott ki, aki Istenségével fogva bátran mondhatta meg a tévelygőknek: „Na vagyok

az ut, élet és igazság! Mély nyomokat szántott a hallgatóság lelkében a szónoki hívvelő elmondott és gyönyörűen felépített ünnepi beszéd. Áldozások legelőbb a zászlóanyák, koszorus lányok, Kolping-félek vették magukhoz a tisztelkeket erősítő Szentmisét és ezután sokan, nagyon sokan mások is, akik lélekben is együtt ünnepeltek a Kolping-Egylettel. Szentmise végeztével uniszólóban élénkezték a pápai himnuszt, amivel e felemelően szép ünnep egyházas része véget ért.

Zászló alatt a zászlóanyák, koszoruslányok kíséretében átvonultak a legényegyleti tagok a Közbirtokosság székébe, hol villásreggeli után dísz-közgyűlés volt.

(Ennek műsorát és az esti programot helyszűke miatt jövő számban hozzuk.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Hölgyeim és Uraim!
Két eset lehetséges...

Van egy Curenium című román újság. Arról híres, hogy hosszú idő óta foglalkozik a város egy pár polgárával. Csak a napokban ismét óriási lármával és úresen puffogó szemmel mondásokkal felfedem, hogy Calkban nagy irredenta együttes lépett fel. Tagjai szék és rendszert: Pidner Arpad, Reiszeg Victor, Gabor Pall, Veszedeimes emberek. Ezek közül az egyik a háború alatt a román nemzet ellen is hadat viselt. Nem mondja, hogy önállóan. A tetejébe most a román államtól még sok ezer lej nyújtást is kap. (A rend kedvéért javítom a Cureniumt: kellene kapjon!) Azután Ferencz Gyárfás a Brassói Lapok csiki tudósítója szintén ártalmas lény. Ő is irredanta. Mindenki az. Megállapítja, hogy a helyi lapokat a közbirtokosságot pánsszik. (Bár pánsszik!) A felelősnekedő tenor szemrehányást tesz a helyi román vezetők emberek felé, akik ahelyett, hogy vigyáznának az állam biztonságára még vadással járnak egyik másik irredanta magyar társaságában. Sürgetni végül az ügyességet, hogy eszonnal intézkedjen. Némitra el végleg a pennára szedelt magyarokat. H t ez kérem elég nagy kabaré. Ha pedig az, akkor kabaré stílus szerint két eset lehetséges. A Curenium hand-bandásának az ügyesség vagy fel ül vagy nem ül fel. Ha ismeri a cikk trójának részvételtjes helyzetét, akkor nem ül fel. Tisztában van mindennel. Ha nem ismeri akkor fel ül és beveszti a vizsgáláto, melynek eredményeként ismét két eset lehetséges. A cikkíró vagy tud bizonyítani vagy nem. Ha nem tud esküszünk nekünk ugy is jó. Nincs mit keresünk a Cureniumban. Ha megpróbálja bizonyítani, akkor ismét két eset lehetséges. Vagy sikerül neki vagy nem. Ha sikerül jó, ha nem sikerül ugy is jó. Ennek a pasának, aki ezeket a szemészdedett rágalmatokat folytatja igazán nincsen vessíteni valója.

Tilos a selyemharisnya Törökországban

Köztudomású, hogy Törökország a legvisszamaradottabb államok egyike volt egészen a háború végéig. Külföldön keresve helyes volt a török nőknek, akiket a mohamedán vallás szigorú korlátozásai minden társadalmi érintkezésből kizártak. A háremek megafalal köze sorolt török nősegek ugyazólva élvezeti cikk volt a férfiak kezében és ugy bocsátották őket áruba, mint nálunk a fűszert. De jött a háború és elvitték a legények javát katonáknak. A férfi inség ott is munkába kényasz-rítette és ezzel önállóságra szoktatta a nőket. A Kemál-forradalom pedig meghozta számukra az európai szabadságjogokat. Leterült az arcoról a fátoly és megnyitott Coty uram importja. A tanulóknó török hölgyek igen hamar megtanulták

európai kolégáitól a pudér és ruza használatát és idegen nyelvtudásuk is megszorodott a flirt és randevu szavakkal. Természetesen a pipere-cikkek használata magával hozta Patou uram szakkijának fellendülését is. A divat és a fúnc mind nagyobb szerepet játszott a török nő életében és a jámbor török honfiak, kik nem gyózték fiesetl nőik pipere és divat-kiadásait, sürdön kezdtek vakargatni tarfejüket a megoldáson. M t leh-tae teni a rohamosan fejlődő és a férfi szebevet anyira kimerítő női igények megátalására? Addig, amíg a nő csak testi élvezetektelégítésére szolgált, igyekeztek beőle minél többet öszsebarcsolni, hogy a változatoságot maguknak biztosítsák. De mikor az egyenjogúvá tett nő a szebbe markolt, azt már nem szívelhették a jámbor muszlimok. Megkezdtek tehát a harcot a divat ellen. A drága Hantippók pici szájcsukával azonban egy honfi sem mert magában megbirkósnl. Hoztak tehát törvényt, mellyel — egyelőre — eltiltják a selyem harisnyák készítését és viselését. Nosza lett nagy riada'om Török-nórorságban. De a törvény törvény és es ellen csak tömeges fellépés, illetve tett segit. K'mondták tehát, hogy ha nincs selyemharisnya, hát járnak — harisnyá nélkül. Így aztán még csúhítóbbak lesznek és még jobban fognak hasonlítani európai kollegáikhoz. A különbség csak az lesz, hogy nekik „nem szabad“, a mi nálunknak pedig „nem tiltik“ selyem harisnyára.

— Kossuth Lajos halálának harminkelevenedik évfordulója március 20 án volt. Harminc kilenc éve annak, hogy lebnyta szemelt az es ember, kinek neve korsorokot jelentett a magyar nemzet történetében. Különösen meg kell emlékeznünk az évfordulóról ma. Apponyi halálának évében, mert Kossuth politikai missziója teljesen azonos volt Apponyival. Amit Apponyi végzett Trianon után Genfben, ahos hasonló volt Kossuth angol és amerikai működése Világos után. A nagyvennyócsa idők által az szabadság mozgalmának leggyásosabb következményeit minden nemzet között a magyar irredta legjobban. És éppen a szörnyű elnyomás és kizsárolásnak a külföld előtti való felszárásában jutott döntő szerep Kossuthnak. Szónoklatának varázsa magával ragadta, fellelkesítette hallgatóságát Franciaországtól Amerikáig és a hatalmas szónoki készség és nyelvtelenségű embert bámuló külföld az ő varázsló előadásának keresztül tanulta megismereni a magyart. Halálakor épp ugy meghatva állt a magyar nemzet gyásusa előtt Európa, mint most Apponyi koporóját mellett.

— A református Nőszövetség csikszerepai tagosata folyó év március hó 20 án, vasárnap délután 6 órai kezdettel tombóval egybekötött nagyzerében teadélután rendezte az Európa-vendégül nagyteremben, melyre városunk és vidék érdeklődő közönségét zaton is meghívja.

— Konferencia-beszéd és szociális hét. A csikszerepai kath plebánia-templomban Dr. Baráth Béla theológiai tanár, a kiváló zoológus beszédet közöl a nők és külön a férfiak részére, a következő sorrendben fogja megtartani: 1. Otáregyleti tagok és nők részére a konferenciák március 26. 27 és 28 án délután 5 óraor kezdődnek. Március 29 án szerdán reggel fél 8 óraor szentmise, szentbeszéd és közös szentáldozás. Gyónások a délutáni beszédet után és reggeli mének előtt végzethetők. 2. A férfiak szociális hetének első előadása március 26 án este 9 óraor lesz a plebánia templomban és ezen a heten minden este, az előbb jelzett órában tartja beszédet Dr. Baráth professor. A férfiak gyónásának és áldozásának ideje külön kilez hirdete. A szociális kérdéseknek ezen szakavatott előadásaira, szeretettel hívjuk fel férfitestvéreink figyelmét. A beszédek a fenti időben pontosan kezdődnek és ezért pontos megjelenést kérünk.

Róm. kath plebánia-bivatal.

— Eljegyzés. Farkas Alajos (Csiksomlyó) és Lajos Irénke (Calktapolcsa) jegyesek.

— A megyei tanács folyó hó 20 án tartotta meg költségvetést tárgyaló ülését. A tanács a 10 millión felüli költségvetést mind-n jelentősebb módosítás nélkül elfogadta, mire assal Benkes számvonvességi főnök assonnal Bukarestbe utasított, hogy jóváhagyassa. Így a költségvetés egyes tételeinek ismertetését jövő számunkra hagyjuk. A költségvetés letárgyalása után Dr. Nagy János eszentmártoni ügyvéd szólalt fel és intervencióra kérte a prefektust a szentmártoni járásbíróóság feloszlátása miatt. Kérte, hogy a tanács sürgős megkeresést adjon be az igazságügyminisiterhez a járásbíróóság vi sszállítására érdekében. Lebel Ede dírtól tanácsos szóvá teszi az ülésen Dr. József Ede dírtól körvros viselt dolgait, avit köteleseggmúlással és több rendbeli hivatalával való visszaéléssel vádol. A prefektus megígérte a legutóbbi vizsgálat beindítását. Abrahám József dr. csikszerepai ügyvéd kéri a prefektust, hogy tegyen lépéseket a pénzügyvilágsgató-ság adóktivatási osztályának Csikszerepéből való elvitele miatt. Dr. Bilog Lajos tanácsos egy bizottság kiküldését javasolja, melynek köteleseége lenne, hogy Vaidz minisiterelnököt felvilágosítsa, miszerint Csik-megye a legutóbbi területi, népességi és adófizetési egység a Székelyföldön és központi felkérésénél fogva is megfelelőbb erre a célra. A tanács az indítványt elfogadja és delegálja Dr. Trstu Aurél prefektust, valamint Dr. Abrahám József, Dr. Ilrie Dabu és Miklós Ottó tanácsosokat, hogy Bukarestbe utasva, a minisiterelnököt a megye létérdekébe végtő rendezet viszavonására bírják. A főntebbi pontok letárgyalása után a tanácsülés véget ért.

— Arany János ünnepély. A csikszerepai róm. kath. főgimnázium tanári testülete és ifjúága Arany János halálának 50 éves fordulója alkalmából, 1933 évi március hó 25 án, szombaton d. u. 6 óraor a főgimnázium tornatermében ünnepélyt rendez, tetszesszerinti belépti díj mellett. Felhívjuk városunk közönségének figyelmét ezen iskolai ünnepélyre és kérjük, hogy azon minél többen vegyenek részt.

— Kápolnát a Gyilkostóhoz. A gyergyóssentmiklósi Katholikus Nőszövetség március hó 18-án, a Gyilkostónál létesítendő kápolna alapra egy műsoros estélyt rendezett, amelynek főbb pontjait a Gyergyóssentmiklósi mükedvelők szolgáltatták. Megnyitó volt a Schubert zenekar „Vigjáték“ nyitánya, Vákár József karnagy vezetése alatt. Prologot mondott Vakar József az örmény egyház plebánosa a Nőszövetségi tagozat elnöke. A mükedvelők egy egyfelvonásos bohózatot adtak elő jó sikerrel. „Vadász dal“, énekelte az örmény egyház énekkara. Billnt Ákos karnagy vezetésével. Mécs László költeményeiből szavalt Vityayos Balázs szarhegyi s lelkész. A megmondulást a róm. kath társadalom élénk helyveleléssel fogadta s tovább fogja folytatni, hogy e cikk Swais-ban Isten dicsőségére egy kápolna emelkedjék.

— A gyergyói kommunisták második osportjának felbővíteli tárgyalását a maróvásárbelyi tábla április 6-ra üste ki.

— Olvasóink beces figyelmét a helyen is felhívjuk, az országoszte ismert HEINRICH FRANCK SOEHNE S. A. R., BUCURESTI—BRASOV cég, hirdetés sorozatára.

— Ezer lej büntetés egy 18 lejes végrehajtás miatt. A csikszerepai törvényszék a napokban tárgyalta Erő s Lajos csikszerepai gazda ügyét, aki 18 lel tartosága miatt a nyakára küldött végrehajtót fenyegető szavak kíséretében házból kitasítottta. H-tósági közeg elleni erőszakosságért 500 lej fő és 500 lej mellékbüntetésre ítélték.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCÁJA.

Amit a rákról tudni kell.*)

Minden időben volt az emberiségnek olyan betegége, mely az akkori viszonyok között érthetelen és gyógyíthatatlan lévén, félelmes hírvél fantasztikus arányokat öltött az emberek képzeletében. E betegégeket akkor a haragvó Isten büntetésének tartották és mint ilyen, nem is nagyon próbálták megismerni vagy gyógyítani. Ilyen volt a félelmes belpokosság, a kolera, a pestis, a vérbaj, stb. Modern korunknak is megvannak a maga betegégei, ha nem is hívjuk őket Isten csapásának, hanem trancia mintára „a társadalom ostarainak“. Ide szoktuk sorozni az alkoholizmust, a vérbajt, a tuberkulóziat és a rákot.

Ezen betegégek szociális jellegét az adja meg, hogy egyre több és több áldozatot követelvéen, súlyos anyagi és emberveszteséget jelentenek a társadalomnak. Súlyos szenvedést és időelötti véget az egyének. Viszont csupán a társadalom együttes összefogásával küzdhetők le. A mai előadás és film ennek az együttes védekezésnek egyik eszköze, a társadalom egyik rettenetes ostaro: a rák-betegéget illetőleg. Célja olyan ismeretet nyújtani a nagyközönség széles rétegeinek, melyeknek segítségével a figyelmet felhívja kiki még idején gondoljon a pusztító rák lehetőségére és idején orvoshoz fordulva addig keresse gyógyulását, amíg még lehetséges.

Mi is tulajdonképpen a rák? Pusztító és fájdalmas betegség, mely a test különböző részein, egyes szerveken, vagy a felbőr bizonyos helyein kifejlődve fájdalmas kisebesedéseket okoz; állandóan előhaladó természeténél fogva rövidesen elterjed és a betegnek halált eredményezi.

Látjuk tehát, hogy külső kinezése: seb. Olyan seb, amelyik nem gyógyul, hanem ellentétben a többi sebekkel, terjedő tendenciát mutat. Ha-nem is rögtön, de előbb-utóbb fájdalmas lesz. Ugynevezett áttételeket okoz a testben, azaz

ha egy helyen megfészkelte magát, rövidesen a test valamely másik részén is megjelenik. Végül, egyrészt, mert reaterjed az élet számára fontos szervekre, másrészt a kisehesedések által legyengült és a homló anyagok felszivódása által megmérgezett test halálát okozza.

Hol fordul elő a rák? Vannak a testnek bizonyos helyei, melyeket jobban szeret. Így az esetek nagyobb részében (kb. 65 százalék) az emésztőcsatorna különböző pontjain, különösen a gyomor és a véghélen fordul elő. (Gyakori továbbá az emlő, a méh, a nyel, az ajak és a felbőr különböző pontjainak rákja, de általában nincs olyan testrész, melyen elő ne fordulhatna. Különösen érdekes megfigyelés, hogy általában olyan szerveket támad meg, melyek a külső világ izgató és káros befolyásainak nagyobb mértékben vannak kitéve, mig ritkábban támadja meg a jobban védett szerveket. Így magyarázható, miért gyakoribb a gyomorrák, a nyel, a bőr rákja, stb. — Általában azt tartjuk, hogy a rák az idősebb kor betegége, 35—40 éven tul gyakoribb. Viszont az is igaz, hogy egyre sürdűben értesülünk fiatalokrak rákjáról, ami részben talán a rák terjedő tendenciájának, részben a pontosabb diagnóziának tulajdonítható. Általában gyakoribb a rák nagyvárosokban és az északi népek-nél. Vannak „rákos családok“, melyeknek majdnem minden tagja megkapja előbb-utóbb e bajt. Sőt vannak „rákos házak“ is, nyilvánartanak Párisban több házat illetőleg ház-csoportot, honnan állítólag mindig aránytalanul több rákos kerül ki, mint máshonnan.

A rák aránylag gyakori megbetegedés. Átlag minden huszadik ember hal meg, ami azt jelenti, hogy az emberiség egyhuzsada rák miatt pusztul el. Ez évente mintegy 500.000 rákban elhaltat jelent. Angol statisztikák szerint Angliában az utóbbi 50 évben háromszorosára emelkedett a rákosok száma, az egész világon pedig megkétszereződött. Ez a növekedés egytormán és minden országban világosan észlelhető, nemcsak évtizedekkel eselőtt, mikor még az egyre pontosabb diagnóziással lehetőtt ezt a szaporodást megindokolni, hanem a legutóbbi évek folyamán is, mikor pedig a vizsgáló módszerek, sőt az eseteket megállapító orvosok is nagyjában ugyeszek. Mivel magyarázható

ez? Erre a kérdésre mindaddig nem lehet megfelelni teljes biztonsággal, mig a betegségnak magának az oka nem ismeretes.

Ennyi előljáró beszéd után méltán kérdezheti bárki mi tehát ennek a veszedelmes betegségnak a lényege? — Ragályos-e? Örökölhető-e? Szerezhető-e? Hogyan lehet ellene védekezni? Gyógyítható-e és hogyan?

Hogy miéle a rák, azt tudja az orvostudomány. Hiába kezdenék ugyan én most hosszas magyarázatokba normális és beteg sejtekről, szövetelekről, azt hiszem nem juttatnám közelebb mélyen tisztelt hallgatóságomok a tárgy megértéséhez. Használattal élek. Az emberi társadalom együttműködésen épül fel. Minden embernek megvan — meg kellene, hogy legyen — a maga szakmája, melyhez ért, melynek keretein belül munkálkodik és amely munka értékességéhez mérten biztosítja számára életfeltételeit és szükségleteit. Ennek az együttműködő, szabályozott munkának bizonyos harmónia az eredménye, mely végeredményben az általános emberi kultúra, az emberi szellem vívmányainak kifejlődéséhez szükséges békeséget biztosítja és ehaz az eszközöket megszerzi. — De ennek az eredményes munkának elengedhetetlen feltétele, hogy mindenki szigoruan végezze a maga dolgát se ne mulasszon szaban, sem más munkájába ne avatkozzék. Ugy-szintén, hogy az egy szakmákban dolgozók szigorú összetartást tanussítsanak.

Az emberi és a magasabbrendű állati szervezet, amely mint tudjuk, sejtekből és az azokból alakult szövetelekből áll, nagyon hasonló berendezést mutat. Legyen a sejt az egyén, a szövet az egyének munkaközössége. Mindeneseg sejtnek, mindeneseg szövetnek megvan a maga legszigorubb meghatározott munkaköre, melynek szolgálatában és érdekében teljesen átalakult, differenciálódott, a többi szövetelektől elütő, legelőszerrűbb formát és tulajdonságokat vett fel. Így van a testben izomszövet, csontszövet, kötőszövet és még sok más. Ezek valamelyikéből, vagy többekből együtt tevődnek össze a különböző szervek. — A bőr maga is ilyen összetett szövet. Feleszintét ugynevezett felhám, epidermis fedi. Az üreges szervek, mint a gyomor belejét, vagy a mirigyek csatornáit szintén ilyen, fedő szarvval állított felhám borítja. (Folyt. köv.)

* „A rák“ című ismeretterjesztő film bemutatása alkalmával felolvasta Dr. Nagy András orvos, 1933 évi március hó 10-án.

— A kisebbségi képviselők nem szavazták meg az új költségvetést. A parlament költségvetést tárgyaló ülésén Dr. Hans Otto Roth a német, br. Jósika János a magyar párt nevében szólalt fel és kritizálta a költségvetést. Hans Otto Roth kifogásolja, hogy az új költségvetésben a száraz iskolák fenntartására a száraz lakosság számaránya szerint járó 90 millió helyett csak 5 millió van felvéve és nem szavazta meg azt. Br. Jósika János rámutat arra, hogy az új költségvetésnek a nyugdíjhátrálékokra, a felekezeti iskolák államszegélyére és a földadók kivételére vonatkozó részeit nem felelnek meg a magyar párt kívánalmainak és ezért pártja nevében szintén nem szavazta meg. Bár Jósika beszédében még számadatakat sorol fel a fízetés hátrálékokról és panaszokat ad be az adóbehajtás és földadók kivétel körül egyenlően elbánásról.

— Gyenge Anna a bukaresti Operaházban. A bukaresti Operaház igazgatósága meghívta Gyenge Annát vendégssereplőre. Gyenge Anna a meghívást elfogadta és a bukaresti Operaházban március végén vagy április elején három estét fog énekelni.

— Hamis feljelentés. Balázs István, Balázs M. János és Balázs G. János gyergyóalfalusi gazdákat Pál Dénes, a bombapörögkiváló főhadnagy feljelentette, hogy lakásukban elrejtve dinamitot tartanak. A csendőrség a gazdákat őrizetbe vette, de a Mihailovici csendőrszárnyparancsnok által levezetett vizsgálat megállapította a vádak hamisságát, mire szabadon eresztették őket.

— Idegen állampolgárok figyelmébe. A Munkügyi Minisztérium közli, hogy az ország területén tartózkodó idegen állampolgárok helyettes 1933 évi április 1-vel kezdődő felülvizsgálás alá kerül. Ezen felülvizsgáláson tartoznak megjelenni mindazon idegen állampolgárok, akiknek Romániában való tartózkodási engedélyük határideje folyó évi június hó 1-ével lejár. Az erre vonatkozó bővebb felvilágosításokat az illetékes főszolgabírók és rendőrszolgabírók adják meg.

— Kéthónapi fogházi hamis vádaskodásért. Szócs Ferenc szántóiról gasda több per levelezésével hitta meg Zakariás Jenő dr. csikseredai ügyvédét. Valamilyen ügyből kifolyólag aztán feljelentette az ügyvédet a kamaránál, levelezőlistán pedig nem a legudvariasabban fejezte ki a per költségei visszatérítésére. A kamara az ügyet megvizsgálva, a vádakat valótlannak találta és Dr. Zakariás utasította, a vádaskodó fel beporelésére. Dr. Zakariás Jenő hamis vádaskodás és szaroláért pert indított Szócs Ferenc ellen, melynek eredményeként a bíróság Szócsot két hónapi fogházi és 2000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Gyergyószentmiklós városasárol. A sok huzavona és formalitások között még mindig nem sikerült Gyergyószentmiklós városában a városi tanács megalakulása. A legelső megálitást Pecuraru Ioan a jelenlegi interimár elnöke megfellebbezte, de a felbontás a közvárosi fórum elutasította. Ezek után a vármegyei prefektus rendelkezést adott az újból való megalakulásra, amit utabban Dr. Makray Domokos fellebbezett meg. Ezek és évek múlása nem sikerült a városnak egy rendes megválasztott vezetőköt álló városi tanácsot kapni. Hába a politikai és személyi érdek erősebbek, mint a polgárok alkotmányos jogai.

— Lopás. Georgan Mihály tölgyesi gasda istállójából 2 lovat szerszámokkal együtt elloptak. A bűndíj csendőri nyomozás megállapította, hogy a tolvajok Ditró falú mentek, de elfogták őket mindössze nem sikerült.

— Az állami és városi tisztviselők mozgalmá. Az életnek hova-tovább nehezebben elviselhető gondolj Gyergyószentmiklós városi állami és városi hivatalnokait egy táborba állították. A fízetések levonása s a mindennapi élethez szükséges élelmi és egyéb cikkek nehogy eszének, hanem ellenkezőleg emelkednek. Ezek a körülmények hozták mozgásba a tisztviselőket. Március hó 19-én az állami Herum egyik nagytármányban összehívték egy tanácskozásra, melyen meg is választották a vezetőséget. Az elhangzott beszéd-ek nagyjában egyelőre abban állapodtak meg, hogy egy kéttáru kiküldetésig keressen fel a város mérsárolait és kereskedőit, hogy mennyiben tudnának a mai árakból engedelményt adni a tisztviselőknél. A kéttáru delegált megtette a jelentését a választmányoknak s az elnökség egy újabb nagygyűlésre hívta össze a tisztviselőket a városi tanács termébe. ahol a kereskedőktől felajánlott kedvezményt igen csekélynek találták s a költségűlés kimondotta egy tisztviselői szövetkezetnek létesítését, mely magában foglalná egy mérsárolásnak és egy élelmiszer üzletnek a létesítését. A szükséges pénzösszeget előteremtésére a tisztviselői részvényeket jegyestek.

— Készül az új nyugdíjtörvény. Madgaru pénzügyminiszter március 18-án összehívta az új tanulmányozás végéig a kamara tárgyalásait az új nyugdíjtörvénytervezetet. Az új törvénytervezet új alapokra akarja fektetni a nyugdíjviszámítások szabályait, meg akarja szilárdítani a nyugdíjpenztár pénzügyi bázisát és tükélatosítani akarja a nyugdíjviszámítás feltételeire vonatkozó intézkedéseket. Szó van arról is, hogy az 1919 előtti nyugdíjokat a mostanival egyenlővé. A tervezet megálitja a nyugdíj legmagasabb összegét, átszervezi a nyugdíjpenztárt és életbiztosítási intézményt létesít a nem kimondottan állami tisztviselői részére.

— Vörhenyjárvány Békásban Gyergyóváros köznevelési vörhenyjárvány dühög. A beérkezett jelentések szerint eddig több mint 80 megbetegedés történt. Az egészségügyi hivatal megtette a szükséges intézkedéseket.

— Letartóztatták a rákosi szociális dráma életben maradt tettesét. Emlékezzék még olvasóink

arra a kettős szociális gyilkosságra, amikor Császár Dénes rákosi legény revolverrel lelőtte Simon Rószát, mert nem akart hosszámenni feleségül. Császár aztán önmagával is végezni akart, de lövése nem talált pontosan és így őt sikerült az életnek, illetve a büntetésnek megmenteni. A csikseredai kórházban fekvő Császár ellen ugyanis az ügyesség elfogatásai parancsot adott ki és 30 napig tartó fogságba helyezését rendelte el, miután ügyét letárgyalják. Császárt felépüléséig a kórházban őrzik.

— Április 23-án lesznek a munkakamarai választások. A munkakamara választások határidejét újból kitölték. Állítólag véglegesen, április 23-án. Az iparosság figyelmes kötelességszerűen felhívjuk a munkakamarai választáson való részvételre, mivel ezen intézmény léteérébe vágó kérdéseket fog tárgyalni és az iparosság életlehetőségére nagy kihatással lesz. Éppen ezért szükséges az iparos társadalom egységes tömörülése és tejes számban való részvétele a választásokon, hogy aztán az érdekeit érintő kérdéseknél kellő védelmi képességgel rendelkezzen.

— Bimbó hullás Sándor Panchka, Sándor Iguác és neje Sándor Giusz csikseredai lakosok 7 éves leánykájuk folyó hó 24-én rövid szenvedés után szívgyalog hónapba költözött. Temetése folyó hó 26-án délután 8 órakor lesz.

— „Letörlik a postaládát” című hírlünk, mely a mult számban jelent meg, félreértéseket keltett és helyi vonatkozású magyarázatokra adott alkalmat. A hír feltüntet a külföldi lapból vett megjegyzést, amelynek eredetisége m'neket is meglepett, miután a járóké ember eseme nagyon sokszor ilyen csekélységen akad meg. Tivórlól sem gondoltunk azonban arra, hogy az a pár sor lokális viszonyokat célozva, miután éppen a Csiki Lapok expedíciójával kapcsolatban sokszor meggyőződöttünk arról a mindenki által elismert tényről, hogy a helyi posta irányítása minden kritikán felül áll és sokszor az ünnepi munkásságot is megsegítő pontosságával elismerésre méltó munkát végez. Ez annál is inkább értékelendő, mivel a költségvetés nyírbárák során bizonyára e hivatal pontos munkatelti m'nyé is vezetőjének legteljesebb energiáját igénybe veszi.

— Halálosárok. Báró Rudnyánsky József, az egykori Nagymagyarország főrendiháza utolsó házasa, folyó évi március hó 18-án, 78 éves korában Budapesten meghalt. — Báró Rudnyánsky Kolozsvárt született. Erdélyből nőült, néhai Mikó Bálint főispán özvérenek leányát, Torma Mariakát vette nőül.

— Ösv. Pál Istvánné szül. Erőn Veronika, folyó évi március hó 21-én, 87 éves korában, Csikseredában meghalt. Ébhunyat 9 gyermeke, 18 unokája, számos dédunokája és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Törvényességi hírek. Virág Menybert csikseredai mérsárolat egyik fás cég asszal vádolta meg, hogy erdőjéből 30 vagon fát ellopott. A törvényességi vádlottat bizonyítékok hiányában felmentette. — Váncsa István, Orbán András, Baka Ferenc somlyói és Sorbán Károly székelyi legényeket, kik Banos József jendfalvi bevonuló u'oncot meggyilkolták, átadták az ügyességnek. — Valóds István 59 éves vaslábi gasda bosszúból meggyilkolta Demeter nevű fia csúrt. A csendőrség letartóztatta.

— Meghalt György Bela. A mult héten tragikus körülmények között meghalt Gyergyószentmiklósban 46 éves korában György Bela. Értékes, munkás egyéniség volt, aki a város társadalmának egy gazdag élet munkásságát áldosta. Mindannyi ott láttuk, ahol dolgozni kellett. Különösen az iparosság mozgalmának irányozhatatlan lelke. Mint a gyergyószentmiklói ipartestület titkára sok éven keresztül beállította teljesítette kötelességét. Tragikus halála vármegyesserte mély részvétet okozott.

Állami osztálysorsjáték.

Régi közmondás:

„Aki mer, az nyer”.

Próbálja tehát meg szerencséjét!

Am állami osztálysorsjegy most leajlott 5-dik osztályú húzásánál, összesen 1.175.000 lej nyeresémet jut Csikmegye azon játékosainak, akik sorsjegyet nem nálam vettek meg. Ismét bebizonyosodott, hogy a szerencsés számok csak nálam kaphatók, ne kísérletesen tehát senki másna, hanem szeresse be sorsjegyet közvetlenül a forrásnál.

Akinek ez alkalommal nem kedvezett a szerencse, ne csüggedjen, hanem kísérelje meg ismételt szerencséjét, mert most annál nagyobb esélye van a nyeresésre.

Az első osztály húzása 1933 május hó 4. és 5-én.

A nagy keresetre való tekintettel szívesen mindenki sürgősen megvenni sorsjegyet, mert a szerencsés számok hamar elfogyhatnak. Ne dobja el magától a kínálkozó szerencsét, mert percek alatt milliomos lehet.

Sorsjegyek ára osztályonként:

össes	fél	negyed	nyolcad
Lej: 1000	500	250	125

Vidéki megrendelők esetén fel portó költségre Lej 10 — fizetnek. Huzat listák az összes 5t osztályra Lej 10.—

Állami osztálysorsjegy Csikmegye Intézősége:
Smilovits Márton, Merourea-Ciuc.

NYILTTÉR.)*

Hová a sok tejjel?

Ezen kérdés megőgasdánk sorából gyakran felvetődik.

Kessel kapcsolatban vagyunk bátrak a következő felvilágosítással szolgálni:

A tej ezen legelősségesebb tápuser aránylag igen kevés fogyasztóra talál. A gasda tehát kényeserhelyzetben a tejet saját háztartásában fogyasztja el, főképpen a régen oly kedvelt tejeskávé helyett.

Csak hogy, ha a tejet husamosabb ideig tisztán tartják, azt gyermekek mint felnőttek is megadják. — Ez különben régi igazság.

Mert ez így van, bátrak vagyunk gasdáinknak, valamint asszonyainknak egy igen egyszerű és olcsó eljárást ajánlani, melynek alkalmazása által a tejet nemcsak ízletesebbé, hanem könnyebben emészthetővé is lehet tenni.

Es a „VALÓDI FRANOK” kávéízestítő hozzáadására.

Kérjük kíséreljék meg a következő egyszerű fősérel utasítás alapján:

1 liter a forrásig melegített tejbe 1—2 evőkanálnyi „VALÓDI FRANOK”-ot morzsolunk, miután állandó keverés mellett néhányszor felforr, óvatosan leszűrjük. Így módon készül a

„TEJES FRANOK”

egy kitűnően ízletes, gyermekek, valamint felnőtteknél is egyformán kedvelt kávéital.

A tej celszerű és hasznos felhasználására tehát itt nagyszerű alkalom nyílik. A

„TEJES FRANOK”

cukor nélkül is nagyon ízletes. Ebben rejlik nagy olcsósága és takarékosága egyaránt.

Visszont melyik háztálasszony nem akarna ma takarékoskodni és mégis egy kitűnő reggeli — „Jossanna” — avagy vacsorakávé a család asztalára helyezni?

Heinrich Franok Soehne S. A. R.

Buouresti—Brasov.

*) E rovat alatt külsőttekért nem vállal felelősséget a Szek. és Kiadó.

KÖZGAZDASÁG.

Baromfitenyésztés.

A csiki asékelyek a baromfitenyésztésre soha sem fordítottak lényeges gondot, pedig a baromfi hússal, tojással, tollalval hasznosít s ezen kívül értékes trágyát is ad, mert — különösen a galamb és tyúktrágya — nagy mennyiségű nitrogén és foszfort tartalmaz. Nitrogén tartalom 16—18%, foszfortartalom 14—16%.

A baromfi k gondozása, élelmezése könnyű, eltarításukra pedig nincs szélső különleges berendezés, drága istállókra, hanem megfelelnek egyszerű istállók is.

Dacára ennyi hasznosításuknak, mégis gasdánk legtöbbször, csak lelkiszerű mosollyal beszél a baromfitenyésztéséről.

A baromfiakat két csoportba osztjuk. Első csoportba tartoznak a szárazföldi szárnyasok; tyúk, gyöngytyúk, pulykák és galambok. Második csoportban vannak a vízi szárnyasok; ludak és rucák.

Most foglalkozunk csak a tyúktenyésztéssel. A tyúktenyésztésnek is háromféle célja lehet.

Üshetjük, mint gazdasági baromfitenyésztést; ebben az esetben csak a húsra és tojásra fektetjük a főszert s a fajta tisztasága, nemessége nem lényeges, mert egy tojás, mint a tyúkszáporodás piac fogyasztására kerül.

Folytathatunk tenyésztést tenyésztést, mikor is csak tisztavérű, nemes fajtaikat tenyésztünk és nevelünk s a száporodást tenyészállatoknak adjuk el.

Foglalkozhatunk — ugynevezett — sporttenyésztéssel. Aki sportszerűleg foglalkozik a tyúktenyésztéssel, az nem tekint a jövedelemre és kiadásra, hanem csak arra törekszik, hogy a nagy fényűzéssel berendezett baromfielőpén bússka, dőlceg kakasok udvaroljanak a szemrevaló tyúkoknak.

A csiki kisbirtokos osztály elsősorban a gazdasági tyúktenyésztést üsheti, de ez is úgy, hogy gasdálkodásának csak egy mellékága, mellékjövédelmé legyen. Megálitásunknak, jövédelmünknek számottevőbb részét nem eszközölhetjük a baromfitenyésztésből, mert felvevő és fogyasztó piacunk nincs s a távoli piacokra való szállítás költsége pedig az eladást árákat lényegesen befolyásolja, a hasznót csökkenti. Számításba kell venni a takarmányosát is. A csiki gabonatermes szűkösön kevés. Sok tyúknak, sok lúd-nak, sok récének sok élelem kell s ha piacról vett gabonával élelmezgetjük a baromfiakat, akkor igen drága tojásokat, igen drága csirkéket stb. fogunk visszavinni eladásra a piacra.

Szólas-mondás, hogy Csikban egy eke után 5—6 tyúk elég és ez igaz is, mert rendszeres baromfitenyésztés esetén 25—30 drb felnőtt állatra egy hold területet kell adni. Mi tanyai tenyésztestéi rendszerre nem rendelkezhetünk be, mert nálunk nincs tanyai gazdaság. Nekünk az egy hó-dás és még kisebb területű belsőségelnek a lakóság és sütőház, csér, istálló s egyéb gazdasági épületek, egy kis veteményes kert is helyet kell, hogy találjanak. helyet is foglalnak, tehát a helysűke miatt is 8—10—12 nagy tyúk és egy kakas elég tenyésztési alapszám.

Ezek után önként vetődik fel a kérdés, hogy mégis miképpen tehetjük Csikban is jövedelmezővé a tyuktenyésztést?

A felelet igen egyszerű: Tartasuk és tenyészünk korán fejlődő nagy testű, isletes busú, jó tojó fajta-
kat. Válogassuk ki évről-évre a fejteknak megfelelő
szabályos testű, jól fejlett kakasokat és az ugyan így
fejlett, jó tojó tyukokat s ezeket szaporítsuk tovább.
Gondoskodjunk állandóan a vér felfrissítéséről. Vigyáz-
zunk arra is, hogy a tovább tartásra meghagyott
egyedek egészségesek, élénkek, moszkonyok, élelem-
keresők legyenek. A szorgalmasan kereső tyúk jobb
tojó, éberebb — tehát jobb anya is — és fele élelem-
mel tartható el, mint a lomha, lusta tyúk. A szorgal-
massan kereső, kutató tyukok igen jól értékesítik a
gasdálkodásnál elhullott gabona- és főmagvakat, más
hulladékokat is, ugymint üröket, polyvát, ocrot, széna
hullást, szénamurvat, zöldfüveket és sörsőgőféléket,
rovarokat, álcákat, kukacokat, gillistákat stb.

Térjünk át a Csikban ismertebb tyúk fajták leírás-
ára. Vannak a parlagi tyúk és a nemesített tyúk.
A parlagi tyúkokat jellemzi a kis test. A tojó test-
súlya 1—1 1/2 kgr., továbbá jellemzi a tollaknak igen
váltakozatos színeződése, tarkasága, keveset tojnak és a
tojások aprók, fehérhéjúak. Évi tojáshozamuk 50—60
darab, a tojás súlya 30—40 gr. Asonban fűrgék, élén-
kek, jó keresők, éberek, kevés igényűek, az időjárás
sordóságát, melegét jól tűrik s busú isletes. Hőigyelem
és Uraim a parlagi tyúkjaink jó és rossz tulajdonságát
jól jegyeztük meg, mert a tenyésztési eljárások ismer-
tetésének során szükséges lesz jól tudni, hogy a hibák
kiküszöbölését s a jó tulajdonságok fenntartását ered-
ményesen vihessük keresztül. — A nemesített vagyis
kitenyésztett tyúkok leírását a jövő számban hozzuk.

TURISZTIKA.

A B. T. E. Csiki Csoportja folyó év március hó 21-én
(kedden) megta totta szokásos félsévi gyűlését. Beszámolt a
vezetőség a csoport tóli működéséről. Utána a nyári turizta-
szazsonra tervbevetett munkaprogramot beszélték meg, amelyek
közül 4 nevezetesebb a következők:

1. Április hónap végéig a Vigadóban egy turista propa-
ganda előadás megrendezése, amelyre meghívták a kolozsvári
Érd. Kárpát Egyesületet amely vállalkozott s arra, hogy néhány
szakemberük lejön és filmek-dispozitívek kíséretében turista-
előadásokat tartanak a oskiszvredai közönségnek.

2. Május hó folyamán emléktűnnapélyt rendez a Csoport
a fitódi Xántus kápolnánál, amelynek romjait a Csoport terjeszt
ásták ki és emléktű-kötébköté állítanak e helyen, amely Csik törté-
nelmi múltjának egyik nevezetes — emléke.

3. Csikszentmártonban június hóban a táncal egybekötött
müsoros estét rendez a Csoport, kapcsolatba hozva egy kirán-
dulással a község környékén.

4. Nyáron egy kerti mulatság megrendezése, a tavalyi-
hoz hasonlóan. A kirándulások napját és helyét e rovatban
mindig közölni fogjuk de a Dür-üzlet kirakatában is kifüg-
gesztjük. Tagsági díj évi 80 leu, családtagnak 50 leu. Beirat-
kozni a Dür üzletben lehet.

Folyó hó 28-án kedden este 8 órakor Beosságy Zoltán,
főgimn. tanáránár előadást tart a sportember életmódjáról
és a sportok ől általában — az ipartestület kasznijában —
mindenkit szívesen lát a Turista-Csoport.

Faeladási hirdetmény.

Valea Strambă közbirtokosság igazgatósága
köshírré teszi, hogy a Balász Márton pataki táb-
lába 800 birtokossági tag, sa járandóságának
bárcója, amely (egy) 1 számtól 5081 számig
lábon álló lucfenyő 1600 m², kereskedelmi célra
alkalmas fát tartalmaz, amely 3 csoportba osztva
1933 évi április hó 18-án d. u. 3 órakor,
a közbirtokosság iroda helyiségében, sárt írás-
beli árverésen el fog adatni. Az eladási felté-
telek a közbirtokosság irodahelyiségében meg-
tekinthetők.

Valea Strambă, la 20 Martie 1933.
Antal József György Ferenc
elnök. 1-3 jegyző.

ROMANIA

Județul Ciuc. Plasa Sănmărtin.
Primăria Ciucani.
No. 197.

1933 luna Martie ziua 21.
Hirdetmény.

Csikosekefalva községnek Csikszentmárton
non a piactéren levő községi korosmahelyisége,
— italmérési joggal együtt — 1933 évi
április hó 25-én 9 órakor, a község házá-
nál tartandó nyilvános szóbeli és írásbeli zárt
ajánlatok által haszonbérbe adatik három évre.

Kiküszöbölési ár 10.000 lei bér és 3000 lei
községi italmérési taxa.
Bánatpénz 10 százalék.

Árverési feltételek megtekinthetők a jegy-
zői irodán.

Ciuc Sănmărtin, la 20 Martie 1933.
Előjáróság.

Háló, ebédlő és iroda berendezések
a leggyorsabbtól a
legfinomabb kivitelig
melyek lecsúszított árakkal
beszereskedhetők:
Nagy G. József asszisztensnél, Zsögöd.
Megfelelő biztositék mellett részletfizetésre is.

Tanács és utasítás

gyomor bajosok

és m'ndasok részére,
kik gyomruk teljes megerősödését ki-
vánják és jó étvágyhoz akarnak jutni.

Prof. Dr. Péter gyomorteája
azonnal megszüntet gyomorrontást, vagy hűlésebből származó
gyomor-fájdalmakat. Eszen tea rövid használata a rossz gyo-
mor okozta CHRONIKUS UNDOBT és rosszul-
megesztet. Egy csészéhez 15 gramm tea kell. Naponként
használat 1—2 csésze. A hosszú élet alapja az egészséges
gyomor, tartson egy ilyen egyszerű gyomorkurát és egé-
ségessé lesz.

Prof. Dr. Péter gyomorteája
a meggyesékhelyek legtöbb gyógyszerárában és drogériájá-
ban azonnal kapható, ahol nem lenne ott a gyógyszerés —
kifejezett kívánására — néhány napon belül beszerel. Minden
orvosi csomagban a felfaláló törvényileg védett fényképe és
aláírása látható. Leveles útján a tea „Csillag” gyógyszer-
ár, Braşov, Hosszú-uca 5. szám alatt larakattól rendelhető.
Standard Drogeria, Bukurreşti I.
Kapható minden gyógyszerárában és drogériában. 6

Könyvkötészeti munkákat

a legszebb és legtartósabb
kivitelben a legjutányosabb
árak mellett összköszöl a
Vákár üzlet, Csikszereda.

NOTIFICARE

Onor. STATUL ROMÂN, MINISTERUL DE FINANŢE
Direcția Datoriei Publice
București.

Subsemnatul Căpitan Anghelescu Gh. Ioan, Comandan-
tul Legiunii Jandarmii Ciuc, cu domiciliul în Mercuria Ciuc,
strada Căpitan Valoiești Nr. 4, aduc la cunoștința Ministerului
de Finanțe, Direcția Datoriei Publice, că mă opun la plată
ospitalului titlului împrumutului în valoarea de 5%, din Nr. 101711
în valoarea de 5000 lei fiind pierdut numai titlul fără
opozitie.

Subsemnatul am devenit proprietarul acestui titlu pe
baza legii din 4 Ianuarie 1920 dându-mi-se drept oost de 50%,
din salariul avut în campanie, borderoul fiind semnat de Di-
Ma'o Căndea ajutorul Comandanului Regimentului 11 Jan-
darmii Constanța.

Titlul de mai sus l'am pierdut cu ocazia mutării baga-
jului dintr-o locuință în altă și am observat pierderea pe data
de 1 Noemvrie 1932.

Se solicită recepția Administrației Financiare Mercuria-
Ciuc Nr. 734 de plată sumei de lei 50 în conformitate cu art.
11 din Legea din 15 Noemvrie 191 și copie după borderoul
de proprietate.

Pentru îndeplinirea actelor de procedură l-mi aleg dom-
ciliul în Mercuria-Ciuc, Strada Căpitan Valoiești Nr. 4.
Mercuria-Ciuc, la 11 Martie 1933.

Cu semnă Căpitan, (ss) ANGHELESCU.

Gyergyói Bank és Takarékpénztár r.-t. Gyergyószentmiklós

XV. évi rendes közgyűlését

1933 évi április hó 10-én (hétfőn) d. u. 4 órakor fogja Gyergyószentmiklósban
az intézet helyiségében megtartani, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak. *)

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1932. üzleti évről, zárószámadás előter-
jesztése és mérleg megállapítás.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentésének
megadása tárgyában.
4. Igazgatóság újra választása.
5. Felügyelő bizottsági tagok választása.
6. Esetleges indítványok.

*) Az alapszabályok 17. pontja értelmében: „Azon részvény, melynek alapján a szava-
zati jog gyakorolható, legkésőbb a közgyűlés előtt három nappal, még le nem járt szelvényeivel
együtt, az intézet pénztáránál vagy az igazgatóság által megjelölt letéthezelyen letéteményezendő”.
Ez évben külön letéthezelyt az igazgatóság nem jelölt meg.

Banca și Casa de Economii S. A. din Giurgou cu sediul Gheorgheni

în ziua de 10 Aprilie 1933, Luni, la orele 4 p. m.,
își va ținea în Gheorgheni, în localurile Institutului

a XV-lea adunare generală

la care cu onoare invită pe acționarii săi. *)

ORDINEA ZILEI:

1. Raportul Consiliului de Administrație despre anul de gestiune 1932,
presentarea socotelilor de incheiere și stabilirea bilanțului.
2. Raportul Comitetului de Cenzori.
3. Aducerea hotărârii în privința acordării descărcărilor pentru Consiliul
de Administrație și Comitetul de Cenzori.
4. Alegerea membrilor în Consiliul de Administrație.
5. Alegerea Comitetului de Cenzori.
6. Eventuale propuneri.

*) În sensul art. 17 din Statute: „Acea acțiune în baza căreia se poate exercita dreptul la vot,
cel mai târziu cu trei zile înainte de adunarea generală va trebui fi depusă împreună cu cupoanele
încă neexpirate la caseria institutului sau la locul de depozitare destinat de Consiliul de Admi-
nistrație”. În anul acesta Consiliul de Administrație nu desemnează alt loc de depozitare.

Bilanțul general la 31 Decembrie 1932 — Mărlug-számia 1932 évi december hó 31-én.

Activ — Vagyon		LeI	b	LeI	b	Pasiv — Teher		LeI	b	LeI	b
Activ disponibil — Rendelkezésre álló vagyon:						Pasiv neexigibil — Saját tőkék:					
Numerar — Készpénz				3.533	—	Capital de acții — Részvénytőke		5.000.000	—		
Activ realizabil — Realizálható vagyon:						Fond de rezervă — Tartalék-alap		1.510.000	—		
Cambii — Váltók	24.159.708	—				Diverse fonduri — Kéteskövetelések tartaléka		700.782	—		
Efecte — Értékpapírok.	152.989	—				Fond de rezervă filantropice - Jótékonyági-alap		5.600	—	7.216.382	—
Debitori pe cont-curent -- Folyószámla adósok	1.789.127	40				Pasiv exigibil — Idegen tőkék:					
Debitori — Adósok	792.375	01	26.894.199	41	Depuneri de bancă — Takarékbetétek		13.617.660	45			
Activ imobilizat — Lekötött vagyon:						Debitori pe cont-curent — Folyószámla betétek		256.946	—	13.874.606	45
Imobile — Ingatlan	1.574.865	—			Debitori — Hitelezők					947.878	60
Mobilier — Berendezés	61.914	—	1.636.779	—	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék					42.453	—
Garantje — Kezesség			480.000	—	Reescont la Banca Națională — Visszleszámított váltók a Banca Națională-nál		5.016.280	—			
Pierdere — Vesztéség			492.016	64	Diversi efecte reescontate — Vegyes visszleszámítás		1.673.760	—	6.690.040	—	
					Cont de Accept — Elfogadvány számla				255.168	—	
					Garantje — Kezesség				480.000	—	
			29.506.528	05					29.506.528	05	

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, 1932 évi december hó 31-én.

Az igazgatóság.

Gyergyószentmiklós, 1932 évi december hó 31-én.